

↑ Harrin suosikkiviilu: loimukoivu.

Oman onnensa kaiutinseppä

Jo alun neljättä vuosikymmentä kaiuttimia valmistaneen Harri Isoniemen yhden miehen tuotantolaitos on sijainnut vuodesta 1995 Toholammin Sykäräisissä. Vanhasta Markin kansakoulusta uutta käyttötarkoitusta varten muokattu rakennus toimii myös yrittäjän ja hänen elämäkumppaninsa asuntona. Pistäydymme talossa.

MESSINKISEN H-kirjaimen, loimukoivuviulun, tinkimättömän viimeistelyn ja onnistuneiden messudemojen myötä suomalaisen kaiutinvalmistuksen tarinaan pitkän luvun kirjoittanut Harri Isoniemi kuljettaa vierailijaa

tuotantolaitoksessaan, vanhasta kansakoulusta pari vuosikymmentä sitten remontoimassaan rakennuksessa ja esittelee eri toimintoille omistettuja tiloja, koneita ja välineitä. Ja vaikka tiloista löytyy jos jonkinlaista konetta ja teknistä työstövälineistöä, ilmassa leijuu vahva käsitöläisyyden henki.

Asunto, verstaas, pintakäsittelytila, viiluvälikamari, esivalmisteltujen koteloiden säilytystila, suunnittelu-, mittaus- ja kuvaushuone, demo- ja kuuntelunurkkaus – isoon taloon mahtuu paljon.

Yhdistettynä demotilana ja privaattina olohuoneena toimii koulun entisen juhlasalin näyttämö, joskin ilman esirippua ja lavasteita, kuten sen laitteistosta kumpuava,

verhoutumaton ja realistinen äänikin. Esillä ovat Harrin malliston lippulaivat, Liekit, joita ajaa järeä akkuvirtalähteellä varustettu ASR Emitter EX II -vahvistin. Signaalilähteen tonttia hallinnoi Ayre CX-7eMP, joten niin kaiuttimies kuin Harri onkin, hänellä on korvaa myös tasokkaalle oheiskalustolle.

– Tässä suhteessa omalla kohdallani on tapahtunut paljon. Oli aikoja, jolloin pidin kaiuttimien laatua lähtökohtana hyvälle toistolle, mutta olen joutunut toteamaan, että asia ei ole näin yksinkertainen, Isoniemi kertoo ja jatkaa, että vaikka alan lehdistökin sen usein unohtaa, myös kaapelointi on merkityksellistä.

Hänen valintansa tällä sektorilla on SoundProof.

– Kuuntelujen ja vertailujen jälkeen näkee usein hämmentyneitä ilmeitä asiakkaiden kasvoilla, koska monikaan ei olisi uskonut kuulevansa selviä eroja kaapelien välillä, Harri huomauttaa ja tunnustaa, että tietty musiikkaluokka tahtoo jäädä toisarvoiseksi ja esityksen ihon alle pääseminen vaikeutuu kaluston kevenytessä.

Hän liputtaa ehdottomasti paremman luokan soittimilla mahdollistuvan cd-toiston puolesta, vaikka ei vierasta laadukasta pakkaamatonta suoratoistoakaan. Vastikään talossa käväissyt Audionetin Planck-kunkku-cd-soitin sytytti kuulemma kipinän, joka ei tahdo sammua.

Kuunnellaanpa. Josephine Cronholmin, Paul Simonin, David Munyon ja Yellon hyväsoundiset äänitteet soivat vakuuttavasti, puhtaasti ja avarasti. Yellon studiovetöisen musiikillisen palapelin rakenteelliset yksityiskohdat paljastuvat viimeistä piirtoa myöten, ja bassotkin jytki-vät jämakästi. Soinnissa on myös sävykkyyttä ja rytmistä elävyyttä. Simonin Gracelandin afrosykettä myöten.

Harri paljastaa oman henkilökohtaisen musiikkimakuunsa kallistuvan hieman Yelloa akustisempaan suuntaan, ja hän korostaa laulun merkitystä, mutta tokihan demomateriaalia musiikin kaikilta laidoilta on hyvä olla olemassa, kun potentiaaliset asiakkaat saapuvat Sykäräisiin kuulolle.

Lintuja, loimua ja huimia lukemia

Isoniemen puuseppäsukuun syntynyt ja itsekin alan koulutuksen hankkinut Harri aloitteli kaiutinvalmistusta jo 1980-luvun aluilla, kun hän saneerasi vanhaan kotitaloonsa työskentelytilan. Homma lähti Harrin mukaan liikkeelle maakaapelin vedolla – ja kaiutinrakennussarjoista. Legendaarisen Pekka Tuomelan ja Focalin/Audaxin suositut kaiutinsarjat tulivat tutuiksi, ja olipa alkuaikoina mukana autohifikin.

– Moni kulkupeli koki hifistymistä, kun asensin loimukoivuiset vanerilevyt hattuhyllyyn ja kotelorakenteet peräkontin puolelle, myhäilee mies, joka sittemmin tuli tunnetuksi tuotesarjansa lintuperäisistä tyyppinimistä: Albatrossista Metson, Kaakkurin, Lunnin, Kakadun, Kii-runan, Flamingon ja Huuhkajan kautta Kolibriin.

Ensin mainitusta tuli varsin kysytty malli, sillä tilauskirjassa oli kymmeniä ennakkovaroituksia jo ennen kuin kaiutin oli edes valmis.

Monikanavatoiston nosteessa, nykyisiin tiloihin muuton aikoihin syntyneet TW20 ja TW2.5 olivat Harrin mukaan ehkä kuitenkin hänen kaupallisesti

↑ Harri ja lippulaivansa Liekki.

menestyneimmät mallinsa. Näiden Tekniikan Maailma-lehden testissään pystyyn kehumien kaiutinten myötä kuulemma lisääntyi myös muiden sivubassoisten pilari-kaiuttimien kysyntä.

Itse asiasta kuultuna ja kaiutinrakennuksen olennaisista asioista udeltaessa melkoisella kokemuksella kaiutinrakennusta harjoittava Harri on sitä mieltä, että kaiutinelementtien suhteen ei ole tapahtunut vuosikymmeniin suuria muutoksia. Paperikartiot ovat edelleen hyviä vaihtoehtoja, vaikka niiden rinnalle onkin kehitelty edistyskäsittelyä materiaaleja. Nykyisin suosituksi tullutta digitaalista signaalinkäsittelyä konkari pitää maltillisesti annosteltuna käyttökelpoisena – mutta vain bassopäässä. Hän lähestyisi ongelmia ensin akustiikan ja sijoittelun kautta.

Kysymykseen eri osa-alueiden merkityksestä kaiuttimen kokonaislaadulle Harri vastaa ammattimiehen tyyneydellä:

↑ Entinen luokkahuone – nykyinen kaiutinverstaas.

– Kokonaisuus ratkaisee. Elementtien ja rakenteen täytyy tukea tavoiteltavaa lopputulosta. Sähköakustinen suunnittelu on isossa roolissa, mutta niin ovat myös kuuntelu ja sen pohjalta tehtävät säädöt. Lisäksi on huomioitava erilaiset kuuntelutilat, listaa Harri ja toteaa, että suunnittelussa tulee aina vastaan taitekohta, jolloin mittaamisesta ei ole enää juurikaan apua.

Hänen mielestään silloin on mentävä kuuntelun puolelle:

– Se vaatii aikaa ja on haastavaa mutta myös antoisa osa kaiutinsuunnittelua.

Harrin mielestä suomalainen kaiutinsuunnittelu on korkeata tasoa.

– Täällä ymmärretään muun muassa suuntakuvioiden hallinnan merkitys, mies painottaa ja muistaa mainita ”kaiutinsuunnittelun kävelevän sähköakustisen tietosanakirjan”, Jorma Salmen, Gradientin isän sekä hieman vähemmän tunnetun, ”vakiosuuntaavan” Juhani Mannisen, alan mestarit, joiden viitoittamalla tiellä on ollut hyvä kehittää omiakin ratkaisumalleja.

Harrin yritystoiminta asettuu luontevasti määrälliseen mittakaavaansa, kun sitä ajattelee hänen muutama vuosi sitten tekemänsä arvion kautta. Siinä vaiheessa valmistuneiden kaiutinten lukumäärä liikkui seitsemän tuhannen yksilön paikkeilla. Malleja Harrin Kaiuttimen kirjoissa on yli kolmekymmentä. On siinä yhden miehen

↩ Mittausten tulkinta menossa.

yrittäjällä ollut – tilojen remontoinnin ja ylläpidon lisäksi – työskarkaa. Ottaen huomioon, että varsinaisen valmistuksen ohessa Harri hoitelee omakätisesti myös tuotekehityksen, tuotekuvaukset, tarkistusmittaukset, markkinoinnin ja asiakaskontaktit tarvekartoituksineen, kuunteluineen ja kaikkineen.

Harrin Kaiuttimien tuotannosta suurin osa löytää omistajansa ”tehtaan myymälän” välityksellä. Jälleenmyyjäverkosto kun taitaa olla noin muutaman kauppiaan kokoinen. Ja ymmärtäähän tuon, sillä Harrin useimmiten tilauspohjainen ja kokonaisvaltainen palvelukonsepti, johon kuuluu myös valikoidun oheislaitearsenaalin välittäminen, toimii toki parhaiten naamatusten, henkilökohtaisen kanssakäymisen kautta. Harri herkistyy muistelemaan useampiakin onnistuneeseen lopputulokseen johtaneita suunnitteluprojekteja, joista on koitunut mielihyvää niin asiakkaalle kuin asiakaspalvelijallekin. Dramaattisimmillaan tunnetilan tippa silmäkulmassa -tasolle asti.

Luonnollisesti linja pitää

Demohuoneessaan musiikinkuuntelun ohessa television luonto-ohjelmia katseleva Harri suhtautuu elinympäristöönsä luontevan luonnonläheisesti. Miehen jutustelussa talon rakenteissa ja pihapiirissä pesivät linnut esiintyvät vähintäänkin yhtä usein kuin hifimaailman

↑ Sadepäivä Sykäräisissä. Kaiuttimien koti, paja ja kunnostuskohde.

menneet ja nykyiset ilmiötkin. Talon sivuitse kulkevan tien toisella puolella virtaava Lestijoki saa myös jokusen maininnan. Samoin Sykäräisen seudun metsäisempi maisema.

Vuonna 2016 tapahtuneen vesivahingon ansiosta on luonnonilmiöiden seuraaminen samoin kuin kaiutinvaikeuksien oheistoimintoihin jäänyt hieman tavanomaista vähemmälle. Putkirikkoa seuranneet korjaustoimenpiteet on tehty, ja alapohjan kuivaus sekä tuuletuskin alkavat olla kutakuinkin uomissaan, joten pikku hiljaa sorvin kutsu voimistuu. Pitkän linjan kaiutinrakentaja kelaa tulevaisuudenkuvioitaan tyylilleen uskollisesti.

– Pitäisi kai olla kunnianhimoa ja suuria tavoitteita yrittäjänä, mutta kun koen edelleen, että pihan ohi mennessään Ford Anglia herättää enemmän huomiota kuin ohi pyyhkäisevä Mersu, niin ei kai tässä tarvitse suunnata muuttamaan. Olen saanut jo nyt elää vuosikymmenet kaiuttimien parissa, jotka ovat olleet suuri intohimoni, sekä kuulla asiakkaitten tuhannet tarinat, jotka lämmitävät mieltä, Harri tunnelmoi ja filosofoi edelleen:

– Kunhan terveyttä riittäisi ja elämä jatkuisi taas innostavien kaiutinprojektien kera täällä Markin perällä, niin en tiedä mitä muuta kaiutinrakentaja voisi toivoa.

Satunnainen vierailija nostaa peukalon ylös oman onnensa kaiuttimien toiveiden toteutumisen puolesta. ■